

ขออนุญาต
นำเสนอ
วิทยานิพนธ์

โดย

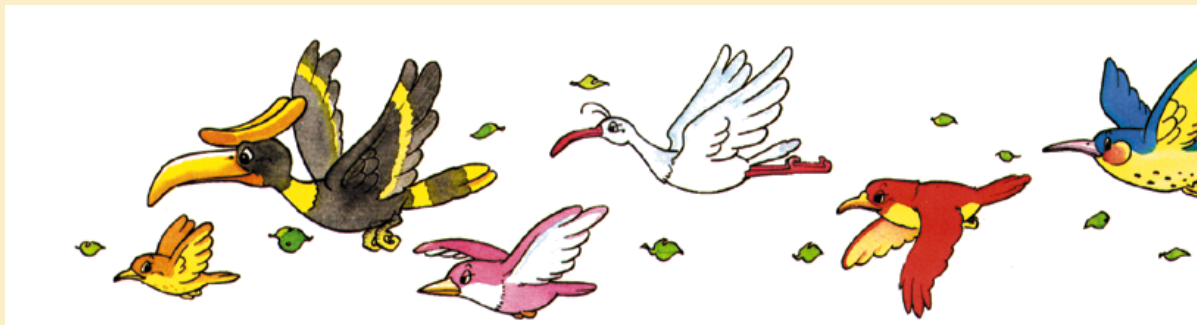
พระมหาสงการณ์ ธีรจิตฺโต (เขื่อนแก้ว)

รหัส ๕๒๐๑๔๐๒๓๕๑

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (รุ่น ๔) คณะครุศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

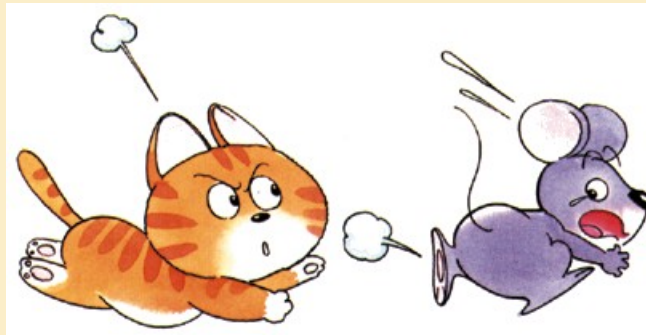
ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

ประธานกรรมการ

พระมหาสมบุรณ์ สุขุมโม

กรรมการ

รศ.พิเศษ. ดร. วิชชุดา หุ่นวิไล กรรมการ

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารการศึกษาในโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต ๓

THE GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES AND
EDUCATIONAL ADMINISTRATION IN SECONDARY
SCHOOLS BANGKOK EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 3

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
๓. ขอบเขตของการวิจัย
๔. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสตร์ทางการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในการที่จะใช้บริหารงานในองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้อยู่รอดและยั่งยืน ซึ่งทุกๆ ส่วนขององค์กรล้วนแต่ค้นหาหลักการบริหารที่จะทำให้เกิดความสำเร็จสูงสุดกับองค์กรของตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยเหตุที่บริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุกส่วนของสังคมจำเป็นต้องต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้

การที่จะทำให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นการบริหารจัดการด้านการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาและส่งผลให้คนในองค์กรเป็นบุคคลที่สมบูรณ์มีประสิทธิภาพ

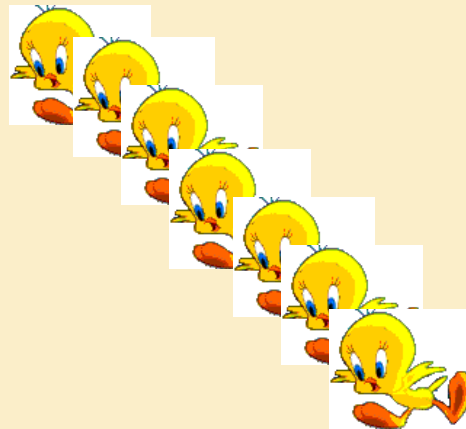
- ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีนั้นจะต้องมีการกระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๐ ข้อ ๓ ว่าพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

- การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา จะใช้ดีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการที่จะบูรณาการ จากการศึกษาของภิญโญ ไตรสุริยธรรมา พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ใน ระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษายังไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการขาดความโปร่งใส ขาดการมีส่วนร่วม และขาดความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องสภาพ และปัญหาการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า การปฏิรูปการศึกษาไทยจำเป็นต้องให้ผู้บริหารเน้นเรื่อง คุณธรรมรวมทั้งให้ความยุติธรรมต่อการบริหารจัดการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต ๓ ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียน
ในสังกัด ๕ โรงเรียน เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ ในด้านหลักนิติธรรม หลัก
คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ
หลักความคุ้มค่า โดยนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริหาร
สถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาล ที่จะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ของการบริหารที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓

๒. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เขต ๓ มี ๕ โรงเรียน คือ

๑. โรงเรียนไชยนิมพลวิทยาคม

๒. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม

๓. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ

๔. โรงเรียนวัดรางบัว

๕. โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์

๒. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๓ ใน ๖ ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม
ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้าน
หลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า

๓. ขอบเขตด้านตัวแปร

- ตัวแปรต้น ได้แก่ ครูผู้สอน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
- ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้ธรรมาภิบาล ๖ ในการบริหาร คือ
หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม
หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบผลการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
๒. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
๓. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูล เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้เกิดการพัฒนาอื่นๆ ขึ้นไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ๒.๑ ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล
- ๒.๒ ความหมายของคำว่า “ธรรมาภิบาล”
- ๒.๓ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ๖ ด้าน
- ๒.๔ ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา
- ๒.๕ บทบาทและประสบการณ์ของผู้บริหารในการบริหารหลักธรรมาภิบาล
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ครูผู้สอน

๑. เพศ
๒. ระดับการศึกษา
๓. ประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม

การบริหารสถานศึกษา
ตามหลักธรรมาภิบาล

๑. ด้านหลักนิติธรรม
๒. ด้านหลักคุณธรรม
๓. ด้านหลักความโปร่งใส
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า

บทที่ ๓

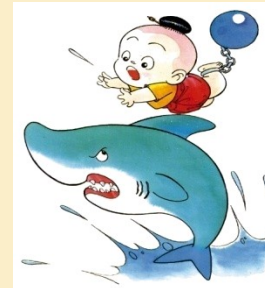
วิธีดำเนินการวิจัย

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑.	โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาคม	๕๓	๒๓
๒.	โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม	๑๐๒	๔๘
๓.	โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	๑๐๓	๔๕
๔.	โรงเรียนวัดรางบัว	๖๐	๒๕
๕.	โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์	๑๐๒	๔๘
	รวม	๔๒๔	๒๐๑

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติดังนี้

๑. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

๒. การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๓ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และการแจกแจงแบบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

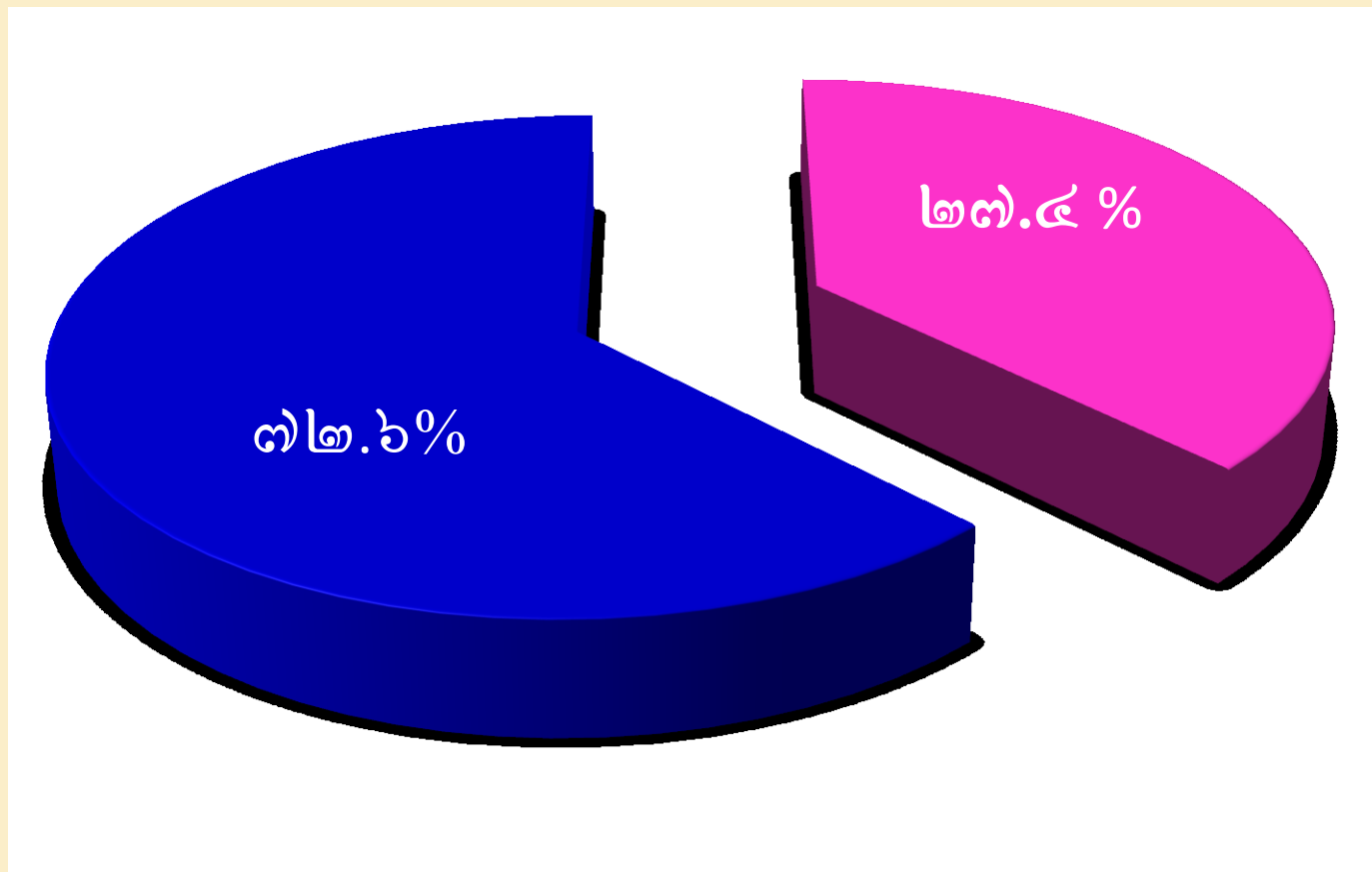
บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

- ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ ๒ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓

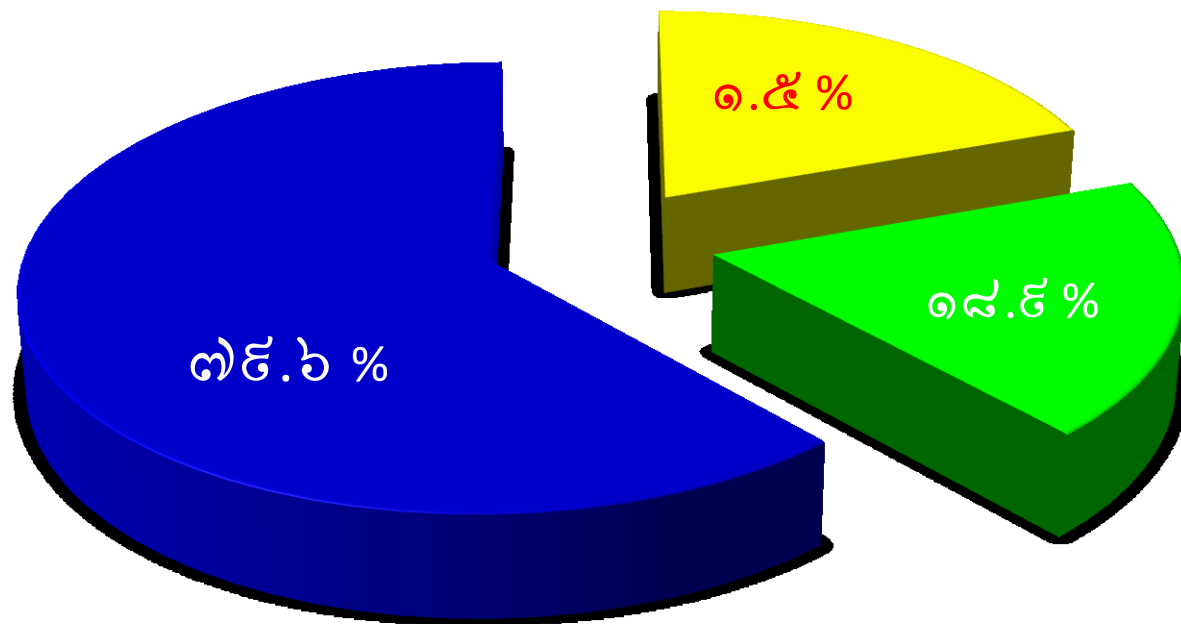
เพศ

ชาย

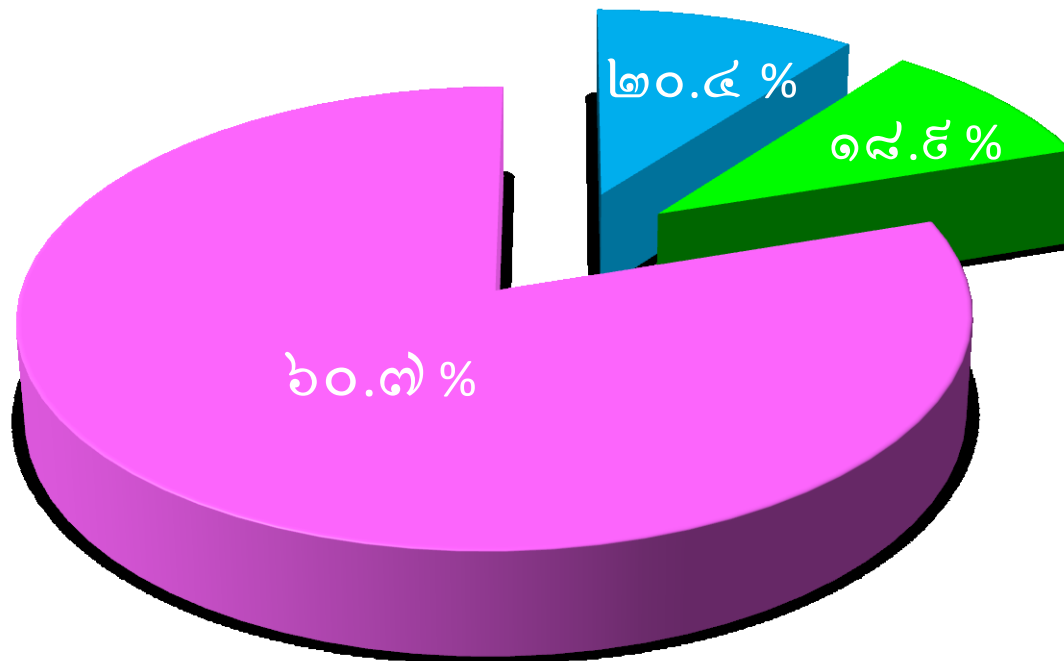
หญิง

ระดับการศึกษา

- ปริญญาเอก
- ปริญญาโท
- ปริญญาตรี

ประสบการณ์การทำงาน

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ธรรมชาติ ๖ ด้าน

- ภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.56
- รายด้านอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบ

t – test

พบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ด้าน
ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วม

ผลการเปรียบเทียบ

One Way ANOVA และ Scheffe

ระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียง ๑ ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อยู่เพียง ๑ ด้าน คือ ด้านนิติธรรม

บทที่ ๕

สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

๑. สรุปผลการวิจัย

๒. อภิปรายผล

๓. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

- **ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๖ เป็นเพศชาย จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๑ รองลงมาคือระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔ และระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕

ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ ๑๑ ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒ รองลงมาคือประสบการณ์การทำงาน ๑-๕ ปี จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ และประสบการณ์การทำงาน ๖-๑๐ปี จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕

ตอนที่ ๒ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เขตภาษีเจริญในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๓

๑. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนในการใช้หลักธรรมา-
ภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓

จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วม

๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ มีความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียง ๑ ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม

๔. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓

จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อยู่เพียง ๑ ด้าน คือ ด้านนิติธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

๑. ควรศึกษาวิจัยการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารในทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติต่อไป
- ๒. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา
- ๓. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมจากวิจัยฉบับนี้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓ เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมในการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล

ขอขอบพระคุณพระอาจารย์

เจริญพรทอบคุณคณาจารย์ทุก ๆ ท่าน

